

Nuoret näkevät yrittäjyydessä enemmän mahdollisuuksia kuin muu Suomi

11.6.2026

Global Entrepreneurship Monitor Suomi 2025/2026 -tutkimuksen (Björk ym., 2026) tulokset piirtävät suomalaisesta yrittäjyydestä hieman ristiriitaisen kuvan. Aiemmissa sarjan artikkeleissa olemme osoittaneet, että Suomessa puitteet yrittäjyydelle ovat vahvat, mutta tästä huolimatta yrittäjyysaikomukset ja yrittäjyysaktiivisuus ovat kansainvälisesti verraten matalia ja yrittäjyyden kulttuurinen houkuttelevuus jää heikoksi. Samalla suomalaiset kokevat yrittäjyyteen liittyvän paljon epäonnistumisen pelkoa.

Yksi havainto kuitenkin erottuu selvästi muista – ja antaa myös aihetta optimismiin. Nuorten asenteet yrittäjyyteen ovat selvästi muuta väestöä myönteisempiä. Tämä on tärkeä signaali Suomen tulevaisuuden kannalta. Jos yrittäjyysasenteet muuttuvat, myös yrittäjyysdynamiikka voi pitkällä aikavälillä muuttua.

GEM-aineiston perusteella nuoremmat ikäryhmät tunnistavat yrittäjyysmahdollisuuksia muita ikäryhmiä useammin ja suhtautuvat yrittäjyyteen keskimäärin myönteisemmin. Nuorissa näkyy enemmän kiinnostusta yrittäjyyttä kohtaan, enemmän uskoa omiin mahdollisuuksiin sekä enemmän valmiutta pohtia yrittäjyyttä vaihtoehtona palkkatyölle. Tämä erottaa nuoret selvästi vanhemmista ikäluokista, joissa yrittäjyys näyttäytyy useammin riskialttiina ja epävarmana uravalintana.

Havainto on kiinnostava erityisesti siksi, että Suomen yleinen yrittäjyysilmapiiri on GEM-tulosten perusteella varovainen. Vain 30 prosenttia suomalaisista aikuisista kokee uuden yrityksen perustamisen olevan yleisesti arvostettu ja toivottava uravalinta, mikä oli matalin osuus kaikista korkean tulotason GEM-maista. Nuoret suhtautuvat yrittäjyyteen kuitenkin selvästi muuta väestöä myönteisemmin: 18–24-vuotiaista noin 60

prosenttia arvioi yrittäjyyden olevan toivottava uravalinta, kun osuus vanhemmissa ikäryhmissä jäi selvästi matalammaksi.

Nuorten käsitys työstä voi olla muuttumassa

Nuorten yrittäjyysmyönteisyyttä ei voi selittää vain yksittäisillä yrittäjyyskampanjoilla tai koulutuksella. Taustalla voi näkyä myös laajempi muutos siinä, miten työelämää, toimeentuloa ja omaa uraa ajatellaan.

Aiemmissa suomalaisissa tutkimuksissa on havaittu, että nuorten suhtautuminen yrittäjyyteen on monin paikoin aiempaa myönteisempää ja että yrittäjyys nähdään yhä useammin yhtenä mahdollisena uravaihtoehtona muiden joukossa. Hintikan ym. (2022) tutkimuksessa suomalaisnuorten yrittäjyysasenteet näyttäytyivät jopa aiempia arvioita positiivisempina, ja tutkimuksen mukaan nuoret kuvasivat yrittäjyyttä aiempaa läheisemmäksi ja realistisemmaksi vaihtoehdoksi.

Monille nuorille yrittäjyys ei välttämättä näyttäydy enää vain perinteisenä yrityksen omistamisena tai elinikäisenä riskihankkeena. Se voi tarkoittaa myös mahdollisuutta vaikuttaa omaan työhön, hyödyntää omaa osaamista joustavasti tai rakentaa työuraa useista erilaisista toimeentulon lähteistä. Työelämän muutokset, digitaalinen toimintaympäristö ja uudenlaiset työn tekemisen muodot ovat voineet madaltaa kynnystä yrittäjämäiseen toimintaan.

Samalla yrittäjyyden ja palkkatyön välinen raja on monin tavoin hämärtynyt. Osa-aikainen yrittäjyys, kevytyrittäjyys, alustojen kautta tehtävä työ ja oman osaamisen tuotteistaminen pienessä mittakaavassa voivat tehdä yrittäjyydestä nuorille aiempaa tutumman ja saavutettavamman vaihtoehdon. Tästä näkökulmasta yrittäjyys ei ehkä näyttäydy nuorille yhtä jyrkkänä vastakohtana palkkatyölle kuin aiemmille sukupolville.

Myönteiset asenteet eivät vielä riitä

Vaikka nuorten yrittäjyysasenteet ovat muuta väestöä myönteisempiä, tämä ei automaattisesti tarkoita korkeaa yrittäjyysaktiivisuutta. Suomessa koko väestön yrittäjyysaikomukset ja varhaisen vaiheen yrittäjyysaktiivisuus ovat edelleen matalia myös kansainvälisesti vertaillen. Siksi keskeinen kysymys onkin, miten nuorten myönteiset asenteet saadaan muuttumaan käytännön yrittäjyystoiminnaksi.

Pelkkä kiinnostus yrittäjyyttä kohtaan ei riitä, jos yrittäjyyden polku näyttäytyy liian monimutkaisena, riskialttiina tai vaikeasti saavutettavana. Nuoret tarvitsevat konkreettisia kokemuksia yrittäjyydestä, mahdollisuuksia kokeilla omia ideoitaan sekä ympäristöjä, joissa yrittäjyyttä voi harjoitella turvallisesti.

Erityisen tärkeää on vahvistaa kokemusta omasta pystyvyydestä. GEM-tutkimuksessa vain noin kolmannes suomalaisista aikuisista koki omaavansa yrityksen perustamiseen tarvittavat tiedot ja taidot. Jos nuori ei usko osaamiseensa, yrittäjyysaie jää helposti ajatuksen tasolle.

Yrittäjyyskasvatuksen merkitys korostuu

Nuorten yrittäjyysmyönteisyys tekee yrittäjyyskasvatuksesta entistä tärkeämpää. Kyse ei ole vain siitä, opetetaanko yrityksen perustamisen teknisiä vaiheita. Vielä tärkeämpää on rakentaa ymmärrystä siitä, että yrittäjyys voi olla realistinen ja saavutettava vaihtoehto erilaisille ihmisille ja eri aloille. Yrittäjyyskasvatusta tarvitaan kaikilla kouluasteilla, ei pelkästään korkeakoulussa. Parhaimmillaan yrittäjyyskasvatus lisää aloitteellisuutta, ongelmanratkaisukykyä, yhteistyötaitoja ja uskoa omaan osaamiseen – riippumatta siitä, ryhtyykö henkilö lopulta yrittäjäksi vai ei.

Nuoret tarvitsevat myös näkyviin monipuolisempia yrittäjyyden malleja. Kaikkien yrittäjien ei tarvitse rakentaa nopeasti kasvavaa teknologiayritystä. Yrittäjyys voi olla asiantuntijatyötä, luovaa työtä, osa-aikaista yrittäjyyttä, paikallista palveluliiketoimintaa tai uudenlaisten ratkaisujen kehittämistä yhteiskunnan tarpeisiin. Yrittäjäksi voi ryhtyä myös jo toimivan yrityksen ostamalla. Jos yrittäjyyden malli on liian kapea, myös yrittäjyyteen samaistuvien joukko jää helposti pieneksi.

Nuoret voivat olla yrittäjyyskulttuurin murroksen käynnistäjiä

Suomen yrittäjyyshaaste ei tällä hetkellä ole ensisijaisesti infrastruktuurin tai yrityspalvelujen puute. GEM-tulosten perusteella ongelma liittyy enemmän yrittäjyyden kulttuuriseen houkuttelevuuteen ja siihen, kuinka moni näkee yrittäjyyden realistisena mahdollisuutena. Siksi nuorten muuta väestöä myönteisempi suhtautuminen yrittäjyyteen on merkittävä havainto. Se voi olla ensimmäinen merkki hitaasta kulttuurisesta muutoksesta.

Jos nuorten yrittäjyysinnostusta onnistutaan tukemaan oikeilla tavoilla, sillä voi olla pitkällä aikavälillä suuri merkitys Suomen uudistumiskyvylle, uusien yritysten syntymiselle ja alueiden elinvoimalle.

Tämä artikkeli kuuluu Global Entrepreneurship Monitor Suomi 2025/2026 -tutkimusta käsittelevään artikkelisarjaan. GEM-tutkimusta toteuttavat Suomessa Oulun yliopiston Kerttu Saalasti Instituutti ja Seinäjoen ammattikorkeakoulu osana kansainvälistä Global Entrepreneurship Monitor -tutkimuskonsortiota. Suomen tutkimusta ovat rahoittaneet Suomen Yrittäjät, Keskitien säätiö, Säästöpankki Optia ja Töysän Säästöpankkisäätiö.

Sarjassa aiemmin ilmestyneet artikkelit:

Suomi on ehkä onnellisin maa, mutta ei yritteliäinHyvät rakenteet eivät yksin tee yrittäjyyskulttuuriaSukupuolten välinen yrittäjyyskuilu hidastaa Suomen uudistumista**Sanna Joensuu-Salo, Anmari Viljamaa** ja **Elina Varamäki**
Seinäjoen ammattikorkeakoulu

Pauliina Björk, Martti Saarela, Nafisa Yeasmin, Robert van der Have, Ossi Kotavaara ja **Matti Muhos**
Oulun yliopiston Kerttu Saalasti Instituutti

Lähteet

Björk, P., Joensuu-Salo, S., Viljamaa, A., Saarela, M., Yeasmin, N., van der Have, R., Kotavaara, O., Varamäki, E., & Muhos, M. (2026). *Global Entrepreneurship Monitor 2025/2026 Finnish Report* (Publications of the University of Oulu Kerttu Saalasti Institute, 4/2026). University of Oulu Kerttu Saalasti Institute. https://urn.fi/URN:NBN:fi:oulu-202604012418

Global Entrepreneurship Monitor. (2026). *Global Entrepreneurship Monitor 2025/2026 global report: From uncertainty to opportunity*. Global Entrepreneurship Monitor. https://www.gemconsortium.org/reports/latest-global-report

Hintikka, J., Taipale-Erävala, K., Lehtinen, U., & Eskola, L. (2023). Let’s be entrepreneurs: Finnish youth’s attitudes toward entrepreneurship. *Journal of Enterprising Communities: People and Places in the Global Economy, 17*(4), 856–874. https://doi.org/10.1108/JEC-07-2021-0099